

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Humanismus a renesance

Tato prezentace byla vypracována v rámci projektu Inovace výuky společenských věd.

Registrační číslo: CZ.1.07/1.1.04/03.0045

Humanismus

- Humanus = lidský, obracející se k člověku, pozemskému životu
- Vznik ve 14. stol. v bohatých italských městech odkud se šíří do zbytku Evropy
- Základní myšlenkou je odpoutání se od asketického života, který nařizovala církev, naopak středem zájmu je člověk a jeho touha po životě a vědění, kterou jako první prosazovali právě italští měšťané
- Rozvoj vzdělanosti, kdy za vzor je považována antická kultura. Odkaz ke slavným literárním dílům řeckých a římských autorů a oživení ideálu lidské krásy v harmonii s krásou duševní = kalokagathia
- Rozvoj vědy, rozdělení na vědní disciplíny, zkoumání přírody a sepjetí vědy a umění.
- Touha po studiu jazyků (latina, řečtina, hebrejšina) a humanitních věd (politologie, historie, právo)

Věda

Astronomie

Mikuláš Koperník

Mikuláš Koperník („Země je středem vesmíru“)

Jan Kepler (Keplerovy zákony)

Galileo Galilei („A přece se točí!“)

Giordano Bruno („Vesmír je nekonečný“)

Ticho de Brahe

Lékařství

Andreas Vesalius (první anatomické atlasy)

Filosofie

Niccolò Machiavelli

Niccolò Machiavelli (d. Vladař)

Thomas More (d. Utopia)

Erasmus Rotterdamský

Tommaso Campanella (d. Sluneční stát)

Francis Bacon

Renaissance

= **znovuzrození, obnovení antiky**

- nový umělecký styl, který vychází z antiky a promítl se ve všech oblastech slovesného i výtvarného umění

Architektura:

- Bohatí se stěhují ze svých studených hradů do útulných městských paláců, zámků se zahradami
- Souměrnost, jednoduchost, půlkruhový oblouk, pravoúhlá okna, prostor, zdobení antickými vzory
- Horizontální členění římsami, sloupy, pilastry, pilíře

Dům U Minuty, Staroměstské náměstí

Renesanční lodžie olomoucké radnice

Renaissance

- Arkády, balustrády = zdobená zábradlí, sloupořadí, klenba a kupole a schodiště
- Obranná funkce nahrazena funkcí reprezentativní
- Kámen, cihla, omítky
- Sgrafita - nejprve tmavá omítka, na ní světlá, do které se vyškrabuje
- Rustika - obkládání hrubě opracovanými kameny

Dóm ve Florencii-Brunelleschiho kopule je jednou z prvních a zároveň nejznámějších renesančních staveb

Chrám sv. Petra v Římě

Model Vatikánu ve Vatikánských muzeích

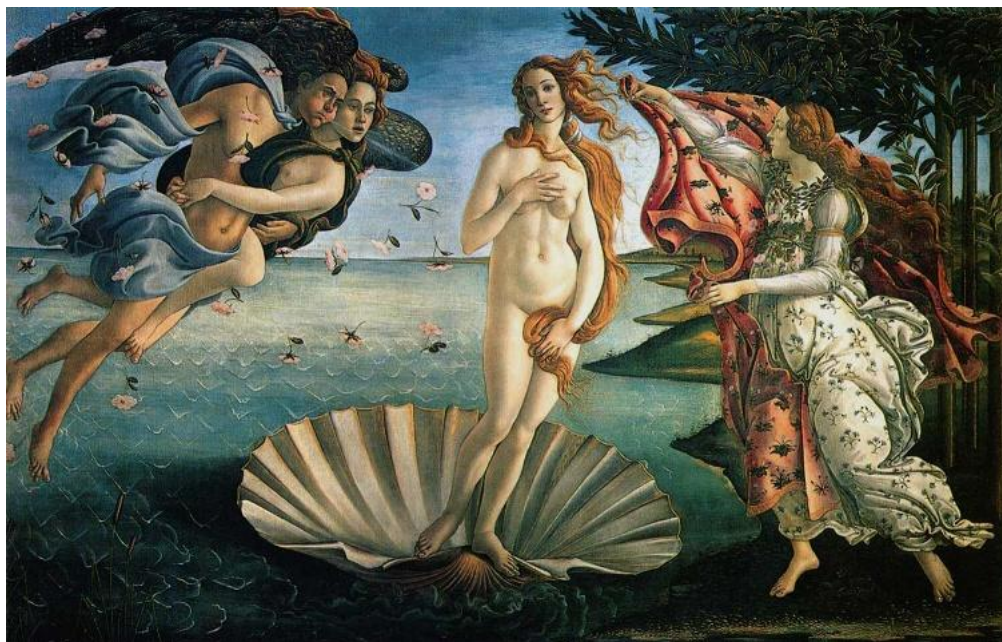
Kupole chrámu sv. Petra

http://cs.wikipedia.org/wiki/Bazilika_svat%C3%A9ho_Petra

Renesance

Malířství a sochařství:

- Inspirace v antice, snaha o realismus, lineární perspektiva
- Malíři používali živé modely, zobrazovali i jejich duševní pochody
- Akty, příroda, biblické motivy
- Sochy z mramoru, kovu

Botticelli – Zrození Venuše

http://cs.wikipedia.org/wiki/Sandro_Botticelli

Donatello - David

Renaissance

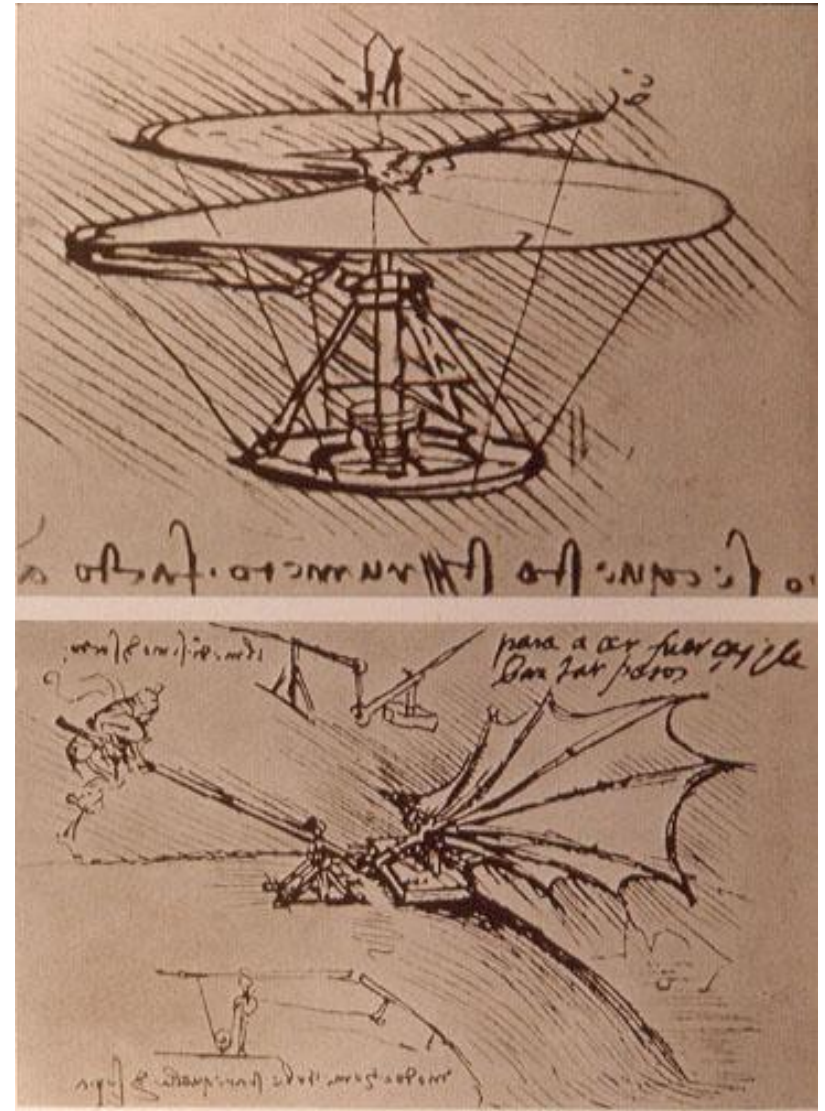

Leonardo da Vinci:

- malíř, sochař, konstruktér

Dáma s hranostajem

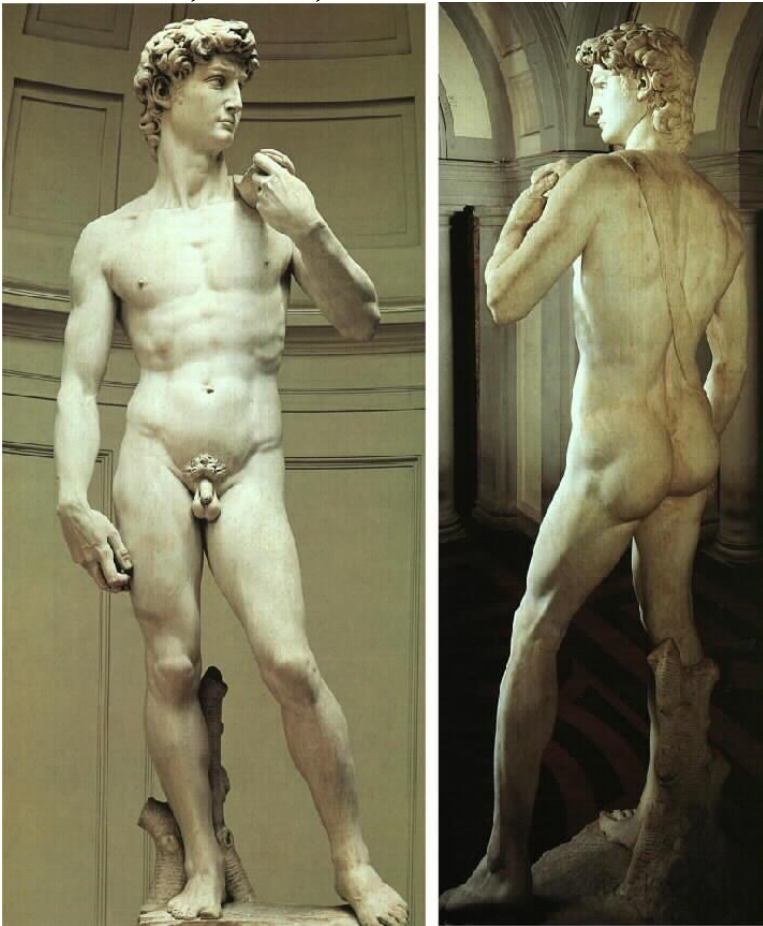
Návrh helikoptéry a létajícího křídla

Renaissance

Michelangelo Buonarroti:

- Sochař, malíř, básník

David

http://cs.wikipedia.org/wiki/Michelangelo_Buonarroti

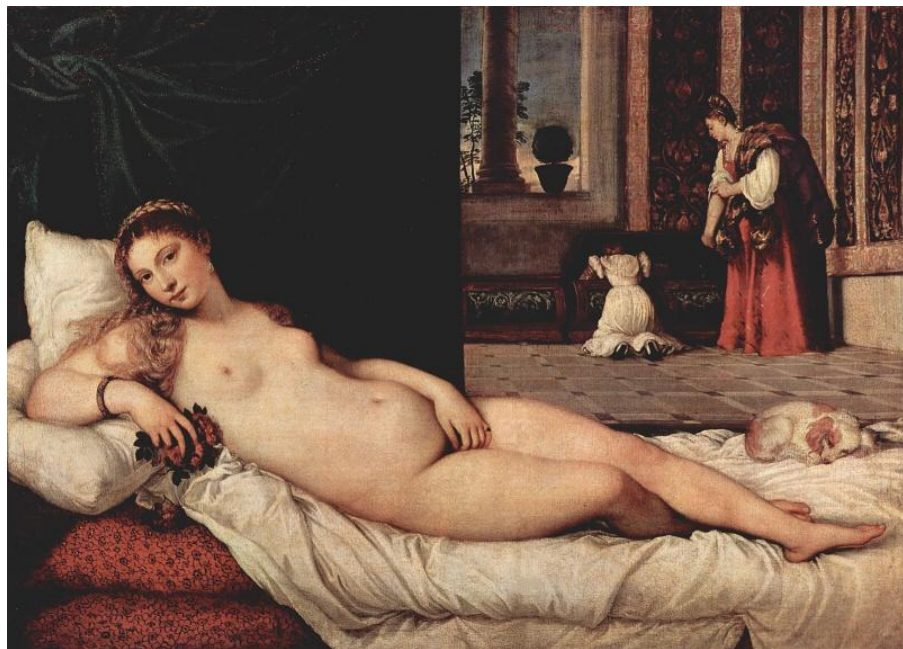

Výzdoba Sixtinské kaple

Renesance

Tizian:

- malíř, velká sytost barev

Venuše z Urbina

Flóra

Renesance

Johannes Gutenberg

Literatura

- Časté téma živoucího člověka hledající své místo na zemi
- Vynález Johanna Gutenberga: knihtisk roku 1450, který napomohl šíření vzdělanosti (1. kniha: Bible, u nás Trojanská kronika v Plzni 1476)

Itálie: Dante Alighieri, Francesco Petrarca, Giovanni Boccaccio

Francie: Francois Villon

Španělsko: Miguel de Cervantes

Anglie: William Shakespeare

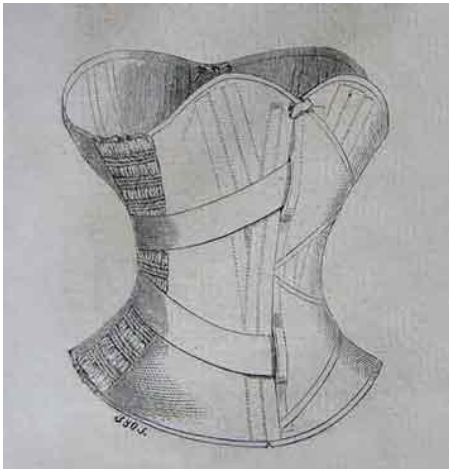

Knihtisk v 15. století

Renesance

Životní styl:

- Okruží = skládaný límec
- Drahé látky – kabátec, kraťasy, krinolína, korzety, šněrovačky

České země:

K nám pronikla renesance se značným zpožděním až s příchodem Habsburků v 16. století

Renesance ve střední Evropě

Náměstí v Telči

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Tel%C4%8D>

Letohrádek královny Anny = Belveder

Zámek Velké Losiny

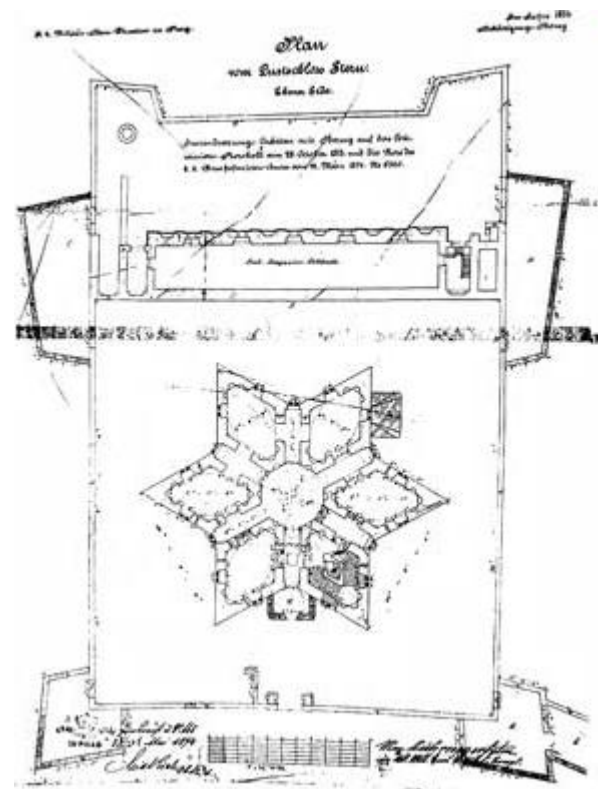

Radnice v Plzni

Letohrádek Hvězda

Architekt Ferdinand Tyrolský – syn Ferdinanda I.

Schwarzenberský palác v Praze

Voprechovský dům v Sušici

Renesance v Olomouci

Renesanční lodžie

Edelmanův palác

Doporučená literatura

- Burke P.: Italská renesance, Praha 1996
- Martindale A.: Člověk a renesance, Praha 1971
- Montanelli I.: Dante a jeho doba, Praha 1981

- Kopecký M.: Český humanismus, Praha 1988
- Preiss P.: Panoráma manýrismu, Praha 1974

Učebnice

- Beneš Z., Petráň J.: České dějiny I, Praha 1997
- Kohoutková H., Komsová M. Dějepis na dlani, Olomouc 2007

Odkazy

[Humanismus](#)

[Renesance](#)

[Bazilika sv. Petra v Římě](#)

[Leonardo da Vinci](#)

[Michelangelo Buonarroti](#)

[Tizian](#)

[Sandro Boticelli](#)

[Telč](#)

[Belvédér](#)

[Zámek Velké Losiny](#)

[Plzeň](#)

[Letohrádek Hvězda](#)

[Schwarzenberský palác v Praze](#)

[Voprchovský dům v Sušici](#)

[Olomouc](#)